

Nota grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens uit het bevolkingsregister

Ten behoeve van de bestuurlijke aanpak van
georganiseerde criminaliteit

Algemene omschrijving	3
1 Juridisch kader	5
1.1 internationale en Europese regelgeving	5
1.2 België	6
1.2.1 Nationaal gebruik van gegevens uit de bevolkingsregisters en het Rijksregister in het kader van de bestuurlijke aanpak	6
1.2.2 Verstrekking van gegevens uit de bevolkingsregisters en het Rijksregister aan (de burgemeester van) een Duitse/Nederlandse gemeente	7
1.2.3 Verstrekking van gegevens door andere afdelingen van Belgische gemeenten aan (de burgemeester van) een Duitse/Nederlandse gemeente	8
1.3 Duitsland	9
1.3.1 Nationaal gebruik van gegevens uit het bevolkingsregister in het kader van de bestuurlijke aanpak	9
1.3.2 Verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister door Meldebehörde van de Duitse gemeente aan (de burgemeester van) een Belgische/-Nederlandse gemeente	9
1.3.3 Verstrekking van gegevens door andere afdelingen van Duitse gemeenten aan (de burgemeester van) een Belgische/Nederlandse gemeente	10
1.4 Nederland	11
1.4.1 Nationaal gebruik van gegevens uit het bevolkingsregister in het kader van de bestuurlijke aanpak	11
1.4.2 Verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister door de Afdeling Burgerzaken/Publiekszaken van de Nederlandse gemeente aan (de burgemeester van) een Belgische/Duitse gemeente	11
1.4.3 Verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister door andere afdelingen van de Nederlandse gemeente aan (de burgemeester van) een Belgische/Duitse gemeente	12
2 Praktische gevolgen	14
3 Conclusie	15

*The content of this report represents the views of the author only and is his/her sole responsibility.
The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.*

Algemene omschrijving

Informatie over de namen en woonplaatsen van de inwoners gelden als een noodzakelijke basis waarover elke overheidsadministratie moet beschikken om haar taken doeltreffend te kunnen vervullen. De door de burgerlijke stand verzamelde gegevens vormen dan ook een belangrijke basis voor maatregelen ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit in het kader van de bestuurlijke aanpak.

Onder de term gegevens uit het bevolkingsregister, vallen dus persoonsgegevens die de nationale autoriteiten verwerken om hun taken doeltreffend uit te voeren. Het gaat in wezen om de naam en het adres van een persoon. Er worden echter ook andere gegevens verzameld, zoals de geboortedatum, woonplaats, nationaliteit of burgerlijke staat van een persoon. Het verzamelen en verwerken van deze gegevens wordt in de drie landen afzonderlijk behandeld en gereguleerd. De rechtsstelsels van de drie onderzochte landen convergeren echter gedeeltelijk via de wettelijke voorschriften van de EU van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (GDPR/AVG).

Toch verschillen de mogelijkheden om informatie in eigen land door te geven en de mogelijkheden om informatie aan buitenlandse actoren door te geven, vaak. Ook de instanties die de registers moeten bijhouden, verschillen. In Duitsland bijvoorbeeld zijn de *Meldebehörden* hiervoor verantwoordelijk. In België is er zowel een centraal nationaal register (het Rijksregister) als gemeentelijk bevolkingsregisters. In Nederland ligt het onderhoud van een dergelijk register bij de gemeenten. In het algemeen zijn er twee mogelijke manieren om nationale registratiegegevens aan buitenlandse autoriteiten door te geven:

1. Verstrekking door de dienst Burgerzaken/Bevolking aan buitenlandse gemeenten
2. Verstrekking door andere afdelingen van een gemeente aan een buitenlandse gemeente

Hierna zal eerst worden ingegaan op het wettelijk kader voor de uitwisseling van gegevens uit het bevolkingsregister krachtens de EU-wetgeving. Vervolgens zullen voor elk land de nationale mogelijkheden tot uitwisseling van dergelijke gegevens in het kader van de administratieve aanpak van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit worden toegelicht, alsmede de mogelijkheden tot internationale uitwisseling voor dit doel in België, Duitsland en Nederland. Voorts zal nader worden ingegaan op de praktische consequenties van deze bevindingen. Tenslotte zullen de voornaamste resultaten van de studie worden gepresenteerd met eventuele conclusies.

1 Juridisch kader

In dit deel wordt eerst de impact en invloed toegelicht van de algemene verordening gegevensbescherming als een uniforme besluit dat een supranationaal kader heeft geschapen voor de uitwisseling van persoonsgegevens. Daarna volgt een beschrijving van de nationale en internationale uitwisselingsmogelijkheden met betrekking tot de mogelijkheden in België, Nederland en Duitsland met het oog op de bestuurlijke aanpak van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit.

1.1 internationale en Europese regelgeving

In tegenstelling tot vele andere rechtsgebieden die van belang zijn voor de uitwisseling van informatie bij de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit, is de wetgeving inzake bevolkingsregisters nog niet geharmoniseerd in het kader van het EU-recht. Aangezien het bij de melding van gegevens onvermijdelijk om persoonsgegevens gaat, is de verwerking van die gegevens wel onderworpen aan de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming.

De verwerking van gegevens van het bevolkingsregister vindt dus in principe plaats binnen de werkingssfeer van de algemene verordening gegevensbescherming. Met name het doelbindingsbeginsel zorgt voor een wettelijke beperking van de uitwisseling van deze informatie. Bijgevolg moet elke verdere verwerking van gegevens in beginsel verenigbaar zijn met het oorspronkelijke doel van de verzameling.¹ De verdere vormgeving en specificatie van bijvoorbeeld de rechtmatigheidsgronden is echter ook een taak van de Europese lidstaten.² Daarom moet het rechtskader van de algemene verordening gegevensbescherming op zijn beurt worden beschouwd in samenhang met de nationale regelgeving, die hieronder nader wordt beschreven.

Bijgevolg zal de overdracht en doorverstrekking van de gegevens van het bevolkingsregister in sommige gevallen aanleiding kunnen geven tot juridische bezwaren. Het doelbindingsbeginsel van de algemene verordening gegevensbescherming stelt bijvoorbeeld reeds grenzen aan een doorgifte. Hierdoor is een verdere doorgifte voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doorgiftdoel alleen in bijzondere gevallen mogelijk is. In tegenstelling tot het belastingrecht (zie Nota belastingen) is er op het gebied van het registratierecht in geen van de drie landen een machtigingsgrondslag op grond waarvan de gegevens kunnen worden doorgegeven voor andere doeleinden dan

het oorspronkelijke doel van de doorgifte. Voorts mogen de respectieve nationale rechtmatigheidsgronden ook op dit gebied niet worden omzeild, voor zover deze geen rechtstreekse transmissie aan buitenlandse gemeenten toestaan.

Deze normen zorgen ervoor dat de doorverstrekking door een buitenlandse autoriteit aan een andere buitenlandse overheidsinstantie, ontoelaatbaar zou zijn indien de rechtstreekse opvraging van de informatie niet mogelijk zou zijn. Alleen indien de buitenlandse autoriteit waaraan de gegevens uit het bevolkingsregister kunnen worden toegezonden, zelf toegang zou krijgen tot de registers van de burgerlijke stand, zou een doorverstrekking aan andere buitenlandse autoriteiten mogelijk kunnen zijn.

Ten slotte zal het nieuwe Benelux-politieverdrag, mogelijks nieuwe mogelijkheden creëren voor België en Nederland om gegevens van de bevolkingsregisters uit te wisselen. Zo voorziet het verdrag de mogelijkheid voor een rechtstreekse wederzijdse toegang van de veiligheids- en wetshandhavingsautoriteiten tot elkaars bevolkingsregisters, op voorwaarde dat de overeenkomst sluitende partijen daartoe een uitvoeringsovereenkomst sluiten.³

¹ Art. 5 I b), 6 IV AVG.

² Art. 6 I 1 e), II, III 1 b), 3 AVG.

³ Art. 17 lid 1,2 Benelux-politieverdrag.

1.2 België

1.2.1 Nationaal gebruik van gegevens uit de bevolkingsregisters en het Rijksregister in het kader van de bestuurlijke aanpak

België kent zowel een Rijksregister als bevolkingsregisters. Beide van deze registers bevatten de persoonsgegevens van Belgisch burgers en buitenlanders die in Belgische gemeenten zijn ingeschreven. Het Rijksregister is een dienst van de federale overheid en wordt gevoed door de bevolkingsregisters, die iedere gemeente afzonderlijk bijhoudt. Deze twee types van bevolkingsregister hebben verschillende regels wat betreft de mogelijkheden om informatie te verstrekken aan andere instanties.

a. Het Rijksregister

Het Rijksregister is de centrale databank die gevoed wordt door de bevolkingsregisters en enkele andere registers. Het register bevat persoonsgegevens van Belgische burgers en buitenlanders die in Belgische gemeenten verblijven en die toelating hebben om zich te vestigen of te verblijven in België. Het Rijksregister van de natuurlijke personen is een systeem van informatieverwerking dat instaat voor de opneming, de memorisatie en de mededeling van informatie betreffende de identificatie van natuurlijke personen.⁴ Zo is één van de doelen van het Rijksregister om een nationaal bestand ter beschikking te stellen van de overheden door de uitwisseling van informatiegegevens tussen administraties te vergemakkelijken.

De toegang tot de informatie in het Rijksregister en de mededeling van deze gegevens wordt streng gereguleerd door wettelijke en reglementaire normen.⁵ De bedoeling hiervan is uiteraard om ervoor te zorgen dat de informatie over de natuurlijke personen vertrouwelijk blijft.

Alleen de autoriteiten, instanties en personen die specifiek gemachtigd zijn door de wet kunnen gegevens van derden raadplegen die zijn opgeslagen in het Rijksregister. Daarnaast dient de raadpleging ook te gebeuren in het kader van de specifieke doeleinden waarvoor de machtiging tot toegang of mededeling werd gegeven. Zo kunnen Belgische openbare overheden toegang krijgen voor gegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wettelijke regel.⁶ Belgische gemeenten ontvingen dergelijke machtiging, met het oog op de uitvoering van de aan hen toevertrouwde taken. De gemeenten ontvingen voor volgende gegevens een machtiging:

- De naam en voornamen
- De geboorteplaats en –datum
- Het geslacht
- De nationaliteit
- De hoofdverblijfplaats
- De burgerlijke staat
- De samenstelling van het gezin
- De wettelijke samenwoning.

Deze gegevens zijn ook beschikbaar voor gemeenten voor gemeentelijke taken met het oog op de bestuurlijke politiebevoegdheden van een gemeente zoals het voorkomen en bestrijden van ordeverstoring. Hierdoor zullen dus niet enkele ambtenaren die bevoegd zijn met de registers van de burgerlijke stand, toegang hebben tot de gegevens uit het rijksregister. Ook ambtenaren die bevoegd zijn met bestuurlijke handhaving en de bestuurlijke aanpak, zullen in het kader van hun taken gebruik kunnen maken van de gegevens uit het Rijksregister.

De medewerkers die toegang hebben tot het Rijksregister zijn gebonden aan het beroepsgeheim en kunnen daardoor persoonlijk aansprakelijk worden gesteld.⁷ De personeelsleden van de overheden die toegang hebben tot gegevens uit het Rijksregister worden daarom via interne nota's, omzendbrieven en andere communicatiemiddelen gewezen op hun verantwoordelijkheden als verantwoordelijke voor de verwerkingen.

b. Bevolkingsregisters

Elke Belgische gemeente moet een bevolkingsregister houden waarin de Belgen en de vreemdelingen die toegelaten of gemachtigd zijn om gedurende meer dan drie maanden in België te verblijven of gemachtigd zijn zich er te vestigen. De gemeenten en ambtenaren van de burgerlijke stand zijn belast met het houden van de bevolkingsregisters.⁸ Hierdoor zijn de gegevens in het bevolkingsregister iets ruimer dan de gegevens in het Rijksregister aangezien in de bevolkingsregisters ook vreemdelingen die de toelating of machtiging hebben om meer dan drie maanden te verblijven op het grondgebied van België, zijn opgenomen.

De medewerkers van de gemeente en de ambtenaren van de burgerlijke stand zullen de informatie die zij ontvangen mede delen aan het rijksregister. Hierdoor zal de informatie in een bevolkingsregister in grote mate gelijkaardig zijn aan de informatie in het rijksregister. Het grootste verschil is dat een bevolkingsregister slechts betrekking heeft op de bevolking van één gemeente terwijl het rijksregister informatie bevat over inwoners van alle gemeenten.

Elke persoon en dus ook elke Belgische gemeente kan een schriftelijk en ondertekend verzoek indienen om een

⁴ Art. 1 Wet Rijksregister.

⁵ Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen.

⁶ Art. 5 Wet Rijksregister.

⁷ Art. 13 Wet Rijksregister.

⁸ Art. 4 Wet Rijksregister.

uittreksel uit het bevolkingsregister van een derde te bekomen. De afgifte dient echter wel door of krachtens de wet voorgeschreven of toegestaan te zijn.⁹ In beginsel is de raadpleging van de registers en het verkrijgen van informatie uit het bevolkingsregister verboden aan private personen. De raadpleging is enkel toegestaan aan gemeentediensten voor intern beheer. Derden kunnen dus enkel een afschrift verkrijgen indien dit door of krachtens de wet voorgeschreven of toegestaan is. Hier worden onder meer aanvragen bedoeld die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging of voor de voortzetting van een procedure uit het Burgerlijk Wetboek, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering.

Daarnaast dienen de rechten toegekend in het KB over het Bevolkingsregister samen gelezen te worden met de geldende privacywetgeving en in het bijzonder met de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Het KB Bevolkingsregister zal dus slechts toepassing kunnen vinden voor zover dit de privacywetgeving niet overtreedt.

Belgische gemeenten die een aanvraag willen doen bij een andere gemeente zullen aanzien worden als een derde. Ze zullen dus slechts een afschrift uit het bevolkingsregister van een andere gemeente verkrijgen indien dit nodig is voor de voortzetting van een procedure uit onder meer het Burgerlijk Wetboek, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van Strafvordering. De bepaling 'onder meer' lijkt ruimte te bieden om dergelijk afschrift ook te overhandigen in het kader van de bestuurlijke aanpak. Na navraag bij de diensten van de Gegevensbeschermingsautoriteit lijkt deze lezing echter relatief onwaarschijnlijk. Hierdoor zullen de aanvragen in het kader van de bestuurlijke aanpak niet dus onder deze bepaling vallen en zullen Belgische gemeenten in beginsel geen afschrift kunnen verkrijgen van het bevolkingsregister van een andere gemeente.

1.2.2 Verstrekking van gegevens uit de bevolkingsregisters en het Rijksregister aan (de burgemeester van) een Duitse/Nederlandse gemeente

a. Gegevens uit het Rijksregister

Buitenlandse overheden zijn niet opgenomen in de lijst met entiteiten die toegang tot het Rijksregister kunnen verkrijgen na een machtiging door de minister van Binnenlandse Zaken. Hierdoor kunnen zij momenteel geen toegang krijgen tot gegevens uit het Rijksregister. Indien een multilateraal verdrag wordt getekend en geratificeerd dat stipuleert dat buitenlandse besturen in het kader van bepaalde activiteiten, zoals de bestuurlijke aanpak, toegang kunnen krijgen tot de gegevens uit het rijksregister, zouden buitenlandse overheden wel toegang kunnen krijgen.

⁹ Art. 3 KB betreffende het verkrijgen van informatie uit het bevolkingsregister en uit het vreemdelingenregister.

Dergelijke toegang zou bij verschillende toepassingen van de Belgische overheid dienstig zijn. Buitenlandse overheden kunnen bijvoorbeeld de mogelijkheid krijgen om een overzicht te krijgen van alle bedrijven en ondernemingen waarbij een subject betrokken is. Om echter van deze toepassing gebruik te kunnen maken, dient de buitenlandse overheid, het rijksregister van het subject te weten. Vaak zal dit niet het geval zijn waardoor het voor buitenlandse gemeenten onmogelijk zal zijn om een overzicht te krijgen van alle bedrijven waarbij een subject betrokken is.

Een andere mogelijke piste is dat een Belgische gemeente, gegevens uit het Rijksregister opvraagt en vervolgens mededelen aan buitenlandse gemeenten. De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (de voorloper van de Gegevensbeschermingsautoriteit) oordeelde echter dat in beginsel een overheid die machtiging tot toegang tot het Rijksregister heeft bekomen, de gegevens niet kan mededelen aan derden die zelf geen machtiging tot toegang hebben bekomen.¹⁰ Volgens de Commissie zou een mededeling van gegevens aan derden slechts "ten zeer uitzonderlijke titel" overwogen kunnen worden, voor zover deze gebeurt "in het kader van de uitoefening van opdrachten die vallen binnen de wettelijke bevoegdheden van de gemachtigde overheid" en, vooral, "op voorwaarde dat de koninklijke besluiten die toegang verlenen tot het Rijksregister de modaliteiten van die handelswijze omschrijven."

b. Gegevens uit de bevolkingsregisters

Buitenlandse gemeenten kunnen ook trachten om informatie over de woonplaats en burgerlijke stand van een burger te verkrijgen, via een afschrift van het bevolkingsregister. Dergelijke navraag is enkel mogelijk wanneer de nodige informatie niet verkregen kan worden bij het Rijksregister.¹¹

Omwille van redenen van bescherming van de persoonlijke levenssfeer, is de mededeling van informatiegegevens uit de bevolkingsregisters onderworpen aan zeer strenge voorwaarden. Krachtens het KB van 16 juli 1992 betreffende het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister mag een adres enkel aan een derde worden meegedeeld als een wettelijke of reglementaire bepaling wordt ingeroepen ter ondersteuning van de aanvraag.

Een buitenlandse overheid die een aanvraag tot inlichtingen doet bij een Belgische gemeente over een inwoner van die gemeente, dient beschouwd te worden als een derde. Derden kunnen een uittreksel uit de registers verkrijgen wanneer de afgifte van dat document door of krachtens de

¹⁰ Raadgevende Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, advies nr. 86/045 van 23 april 1986.

¹¹ Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken: Algemene onderrichtingen betreffende het houden van de bevolkingsregisters, https://www.ibz.rrn.fgov.be/fileadmin/user_upload/nl/bev/onderrichtingen/onderrichtingen-bevolking-31032019.pdf.

wet is voorgeschreven. Hierdoor zal slechts een afschrift afgeleverd kunnen worden indien het afschrift nodig is voor de procedure bepaald door een wettelijke regel. Bij gebrek aan een wettelijke of een reglementaire bepaling ter verantwoording mogen Belgische gemeenten geen informatiegegevens uit hun bevolkingsregisters meegeven aan buitenlandse overheden.

1.2.3 Verstrekking van gegevens door andere afdelingen van Belgische gemeenten aan (de burgemeester van) een Duitse/Nederlandse gemeente

Wat betreft de doorverstrekking van informatie uit de bevolkingsregisters, zal voldaan moeten worden aan de principes van gegevensverwerking en verstrekking. Met name de principes van doelbinding en de nood voor een wettelijke grond voor de doorverstrekking van gegevens zullen een probleem vormen voor de doorgifte van gegevens uit de bevolkingsregisters. Een machtigingsgrondslag ontbreekt in het Belgische recht wat er toe leidt dat het onmogelijk is voor andere afdelingen van Belgische gemeenten om gegevens uit het bevolkingsregister door te verstrekken.

Hierdoor lijkt de enige mogelijkheid die momenteel bestaat voor buitenlandse gemeenten om informatie uit het bevolkingsregister en het rijksregister te verkrijgen, om dit te vragen aan de betrokkene zelf indien hij bijvoorbeeld een vergunning aanvraagt of zich inschrijft op de gemeente. Betrokken kunnen immers bij hun Belgische gemeente een uittreksel uit het bevolkingsregister opvragen waar volgende gegevens in zijn opgenomen:

- Naam en voornamen
- Datum en plaats van geboorte
- Rijksregisternummer
- Woonplaats
- Burgerlijke staat
- Beroep
- Nationaliteit.

1.3 Duitsland

1.3.1 Nationaal gebruik van gegevens uit het bevolkingsregister in het kader van de bestuurlijke aanpak

Er is geen centraal bevolkingsregister in Duitsland. De bevolkingsregisters worden door elke gemeente in Duitsland afzonderlijk bijgehouden.¹² Wegens hun belang voor de overheidsadministratie kunnen overheidsinstanties, en tot in bepaalde gevallen ook particuliere actoren, toegang tot registratiegegevens verkrijgen. In het geval van de *Meldebehörde* (de verantwoordelijke dienst binnen de gemeente) zelf worden de gegevens door middel van het registratiegeheim beschermd tegen ongeoorloofde verwerking door medewerkers.¹³ Registratiegegevens kunnen in het bijzonder in de volgende gevallen worden doorgegeven:

- Uitwisseling tussen *Meldebehörden* onderling¹⁴
- Doorgifte aan Duitse autoriteiten, voor zover de doorgifte noodzakelijk is voor de vervulling van de taken van de ontvangende autoriteit¹⁵
- Uitwisseling van beperkte gegevens met particulieren naar aanleiding van een aanvraag voor het verkrijgen van¹⁶
- Uitwisseling van meer uitgebreide gegevens aan particulieren na een aanvraag voor het verkrijgen van meer uitgebreide gegevens. Hiervoor dient een gerechtvaardigd belang worden aangetoond. Een gerechtvaardigd belang bestaat bijvoorbeeld indien er een openstaande vordering tegen het subject bestaat.¹⁷

Belangrijke wettelijke principes voor de toelaatbaarheid van de doorgifte van deze gegevens zijn vooral het doelbindingsbeginsel van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de registratiewetgeving.¹⁸ Bovendien vormt volgens de vaste rechtspraak van het Duitse grondwettelijk hof dat elke doorgifte van persoonsgegevens een aantasting is van de grondrechten en daarmee vereist de doorgifte derhalve een eigen rechtsgrondslag voor de doorgifte.¹⁹

Hoe meer het doel van de gewenste verwerking van de gegevens door de gemeente verschilt van het oorspronkelijke doel van de verwerking van de gevraagde gegevens, hoe problematischer de verwerking door de gemeente. Indien er geen rechtsgrondslag is voor de doorgifte, moet de doorgifte bijgevolg worden tegengehouden.

¹² § 1 MG NRW, § 3 I Ordnungsbehördengesetz (OBG) NRW iVm § 1 Bundesmeldegesetz (BMG) (wet op bevolkingsregister).

¹³ § 7 I BMG.

¹⁴ § 33 BMG.

¹⁵ § 34 BMG.

¹⁶ § 44 BMG.

¹⁷ § 45 BMG.

¹⁸ §§ 5,41,47 BMG.

¹⁹ BVerfG (Grondwettelijk Hof), Arrest van de Eerste Kamer 19 mei 2020, - 1 BvR 2835/17 -, Rn. 212 f.

1.3.2 Verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister door *Meldebehörde* van de Duitse gemeente aan (de burgemeester van) een Belgische/Nederlandse gemeente

Buitenlandse gemeenten kunnen informatie opvragen onder dezelfde voorwaarden als particulieren in Duitsland. Wat betreft de informatie die beschikbaar is na een verzoek om toegang tot een Duits bevolkingsregister, moet een onderscheid worden gemaakt tussen eenvoudige en uitgebreide informatie uit het bevolkingsregister. Daarnaast is het EURIEC van mening dat buitenlandse publieke actoren ook op het gebied van activiteiten die geheel of gedeeltelijk binnen de werkingssfeer van het Unierecht vallen, grotendeels op gelijke voet met binnenlandse actoren moeten worden behandeld.

Eenvoudige opvraging (*Einfache Melderegisterauskunft*)

Een verzoek om informatie over de burgerlijke staat van een persoon is alleen mogelijk indien de identiteit van de persoon over wie de informatie wordt gevraagd, duidelijk kan worden vastgesteld. Daartoe moet het verzoek informatie bevatten aan de hand waarvan de persoon duidelijk kan worden geïdentificeerd, zoals de achternaam, een vroegere achternaam of voornaam, de geboortedatum, het geslacht of het adres.²⁰

Mits aan deze voorwaarden is voldaan, is het in eerste instantie toegestaan om eenvoudige informatie uit het bevolkingsregister te verstrekken. De eenvoudige informatie uit het bevolkingsregister bevat:²¹

- Familienaam
- Voornamen
- Huidige adressen
- In geval van overlijden van de persoon, het feit dat de persoon overleden is.

Meer uitgebreide opvraging (*Erweiterte Melderegisterauskunft*)

Indien een gerechtvaardigd belang wordt aangetoond, kan ook informatie verstrekt worden over:²²

- Eerdere namen
- Geboortedatum en -plaats en, in geval van geboorte in het buitenland, ook het land van geboorte
- Burgerlijke staat, beperkt tot het al dan niet gehuwd zijn of een geregistreerd partnerschap hebben
- Huidige nationaliteiten
- Vorige adressen
- Naam en voornamen, alsmede adres van de wettelijke vertegenwoordiger
- Naam en voornamen en adres van echtgeno(o)t(e) of levenspartner.

²⁰ § 44 III Nr. 1 BMG.

²¹ § 44 I BMG.

²² § 45 I BMG.

Het doel om vorderingen tegen de betrokkene in te stellen is een voorbeeld van een rechtmatig belang, maar een algemeen onderzoek naar een aanvrager in het kader van vergunningsprocedures is dat bijvoorbeeld niet.

In het geval van zowel de uitgebreide als de eenvoudige opvraging over het bevolkingsregister, kan de verplichting om de betrokkene te informeren overeenkomstig artikel 14 I,II,IV AVG worden beperkt. Zo kan de plicht worden beperkt indien het informeren van de betrokkene een juridisch belang zou schaden, bijvoorbeeld in het kader van de uitoefening van wettelijke regels, tenzij het gerechtvaardigde belang van de betrokkene bij de vervulling van de informatieverplichting prevaleert.²³

Kosten en een voorbeeld van een opvraging

De vorm van de informatie uit het bevolkingsregister wordt in de wet niet gespecificeerd. In de regel moet de informatie schriftelijk worden aangevraagd. In grote gemeenten (b.v. Aken, Bonn, Keulen) is het mogelijk om informatie elektronisch aan te vragen. Voor informatie uit het bevolkingsregister wordt een vergoeding gevraagd, die gewoonlijk vooraf moet worden betaald. De vergoeding varieert van gemeente tot gemeente. Voor individuele verzoeken van buitenlandse gemeenten heeft EURIEC een modelaanvraagformulier opgesteld die kan worden gedownload van de [EURIEC-website](#). Het is ook mogelijk de gemeente te vragen ter plaatse na te gaan of de gezochte persoon daadwerkelijk op het adres woont en dus een woonstcontrole te doen. De gemeenten kunnen echter alleen aan een dergelijk verzoek voldoen binnen het kader van hun personeelsmogelijkheden. Afhankelijk van de inspanning die hiervoor moet worden geleverd, wordt hiervoor een afzonderlijke vergoeding aangerekend.

Gelijkschakeling binnenlandse en buitenlandse autoriteiten voor activiteiten die binnen de werkingssfeer van het recht van de Unie vallen

Op het gebied van het recht op gegevens op bevolkingsgegevens, kunnen volgens het EURIEC, buitenlandse overheidsinstanties uit de lidstaten van de Europese Unie op gelijke voet met Duitse instanties gesteld worden. Een voorwaarde hiervoor is wel dat de buitenlandse instantie die om informatie verzoekt, een activiteit dient uit te oefenen die geheel of gedeeltelijk binnen de werkingssfeer van het Unierecht valt.²⁴ Volgens het EURIEC is de werkingssfeer van het recht van de Unie reeds van toepassing indien de autoriteit de verbetering van de werking van de interne markt beoogt. Bijgevolg kan voor de bevoegdheden van vele buitenlandse overheidsinstanties beargumenteerd worden dat ze handelen binnen het toepassingsgebied van het recht van de Unie.

Voor zover het noodzakelijk is voor de vervulling van de taken van de buitenlandse overheidsinstantie, kunnen de

Duitse *Meldebehörde* dus volgende gegevens doorgeven:²⁵

- Achternaam
- Huidig en vroeger adres, hoofd- en tweede verblijfplaats
- Datum van inschrijving, datum van uitschrijving, datum van laatste vertrek uit een woning in het binnenland en datum van laatste verhuizing uit het buitenland
- Geboortedatum en -plaats en, in het geval van geboorte in het buitenland, ook de staat
- Geslacht
- Voor de wettelijke vertegenwoordiger achternaam, voornamen, adres, geboortedatum, overlijdensdatum
- De huidige nationaliteiten
- Burgerlijke staat, in het geval van gehuwden of partners bovendien datum, plaats en staat van het huwelijk of de totstandkoming van het geregistreerd partnerschap
- Datum en plaats van overlijden en, in geval van overlijden in het buitenland, ook het land.

1.3.3 Verstrekking van gegevens door andere afdelingen van Duitse gemeenten aan (de burgemeester van) een Belgische/Nederlandse gemeente

Bovenstaande principes voor de gegevensverwerking en gegevensverstrekking, zoals het principe van doelbinding en de nood aan een wettelijke grond, gelden ook voor de doorgifte van gegevens uit de Duitse bevolkingsregisters door andere afdelingen van Duitse gemeenten aan Belgische of Nederlandse gemeenten.

De Duitse wet bevat geen machtigingsgrondslag die de doorverstrekking van gegevens aan buitenlandse gemeenten uitdrukkelijk toestaat. In zeldzame gevallen is het mogelijk dat informatie waarover een Duitse gemeente als *Meldingsbehörde* beschikt, op basis van een machtiging aan buitenlandse autoriteiten wordt doorgegeven (zie hieronder).²⁶ In het algemeen ontbreekt het hier echter aan machtigingsgrondslagen die de overdracht van informatie aan buitenlandse gemeenten duidelijk en ondubbelzinnig toestaan.

Daarnaast staat ook het beginsel van doelbinding van de Algemene verordening gegevensbescherming aan een doorgifte in de weg, wanneer het gewenste gebruik van de gegevens door de buitenlandse gemeente niet voor hetzelfde doel zal plaatsvinden als waarvoor de gegevens reeds door de Duitse gemeente worden gebruikt. Veranderingen van doel zijn hier slechts in beperkte mate mogelijk.

Als gevolg van deze juridische belemmeringen is een doorgifte van gegevens uit de bevolkingsregisters over het algemeen niet mogelijk, voornamelijk omdat er geen duidelijke grondslagen zijn voor een doorgifte van informatie.

²³ § 45 II BMG, § 44 V BMG.

²⁴ § 35 Nr. 1 iVm § 34 I 1 BMG..

²⁵ § 35 Nr. 1 iVm § 34 I 1 BMG.

²⁶ § 34 I 1 BMG.

1.4 Nederland

1.4.1 Nationaal gebruik van gegevens uit het bevolkingsregister in het kader van de bestuurlijke aanpak

De basisregistratie van persoonsgegevens is in Nederland geregeld in een specifieke sectorwet, de Wet Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP). Deze wet stelt regels voor het gebruik en de verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister. Het gemeentelijk College van burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor het bijhouden van de persoonsgegevens van ingezetenen in de basisregistratie.²⁷

Het primaire doel van het bijhouden van een basisregistratie persoonsgegevens is om overheidsorganen van dergelijke gegevens te voorzien voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taak.²⁸ De Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) heeft een documentatie opgesteld aan de hand waarvan ambtenaren Burgerzaken of Publiekszaken kunnen bepalen of een verzoek om gegevens uit de basisregistratie gehonoreerd mag worden.²⁹ Hieruit blijkt dat een binnenlands verzoek om BRP-gegevens aan drie voorwaarden dient te voldoen:

1. Is de verzoeker een overheidsorgaan?
2. Wordt het verzoek gedaan in het kader van de *uitvoering van een aan de verzoeker toegewezen taak*?
3. Zijn de gegevens noodzakelijk voor de uitvoering van de taak?

In de handreiking van de NVVB wordt tevens verwezen naar de Algemene Verordening Gegevensverstrekking (AVG).³⁰ Deze Europese verordening is, zoals reeds in paragraaf 1.1 besproken, van toepassing op de uitwisseling van gegevens uit de basisregistratie. De hoofdvoorwaarde voor een verstrekking aan een Nederlands overheidsorgaan is dat de verstrekking noodzakelijk is voor de *uitvoering van een aan de verzoeker toegewezen taak*. Wanneer aan deze voorwaarde wordt voldaan is er tevens sprake van een legitieme verwerkingsgrondslag in het kader van de AVG.³¹ De NVVB verwijst nadrukkelijk naar het AVG-beginsel van minimale gegevensverwerking.³² De verstreckende partij dient altijd na te gaan welke gegevens in een specifiek geval noodzakelijk zijn. Er mogen niet meer gegevens worden verstrekt dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor de gegevens worden gevraagd. Zo mag bijvoorbeeld bij een verzoek om de geboortedatum niet ook zonder meer de naam van de partner worden verstrekt.

²⁷ Art. 1.4 BRP.

²⁸ Art. 1.3 lid 1 BRP.

²⁹ 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 1.

³⁰ 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 5.

³¹ Art. 6 lid 1 onder e AVG.

³² 'Schema verzoeken om schriftelijke gegevensverstrekking uit de basisregistratie personen' 2019, p. 5.

In het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit betekent dit dat andere afdelingen binnen de gemeente, of andere gemeenten, een verzoek kunnen doen om gegevens uit het bevolkingsregister wanneer deze gegevens noodzakelijk zijn voor de goede uitvoering van hun taak. Elk verzoek dient afzonderlijk tegen de gestelde criteria worden getoetst. Wanneer het gaat om grootschalige bevraging van gegevens uit de basisregistratie (meer dan 5.000 per jaar) weigert het College het verzoek.³³ Wel kan de Minister in een dergelijke verzoek goedkeuren door middel van een autorisatiebesluit.³⁴

1.4.2 Verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister door de Afdeling Burgerzaken/Publiekszaken van de Nederlandse gemeente aan (de burgemeester van) een Belgische/Duitse gemeente

Het doel van de Nederlandse Basisregistratie Personen is niet alleen het voorzien van Nederlandse overheidsorganen van dergelijke gegevens maar ook het voorzien van derden in gevallen die bij of krachtens de Wet BRP zijn aangewezen.³⁵ In de eerste plaats zijn een aantal categorieën van derden aangewezen bij Besluit BRP.³⁶ Hieronder zijn niet inbegrepen buitenlandse overheidsinstanties zoals Belgische of Duitse gemeenten. Echter, Nederlandse gemeenten kunnen in hun gemeentelijke Verordening Gegevensverstrekking BRP categorieën van derden en door derden verrichte werkzaamheden aanwijzen, ten behoeve waarvan gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt.³⁷

Om de verstrekking aan een buitenlands EU-overheidsorgaan (zoals een Belgische of Duitse gemeente) ten behoeve van bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit op te nemen in de gemeentelijke verordening dient aan een aantal voorwaarden te zijn voldaan. Verstrekking is slechts mogelijk voor zover de:³⁸

1. door de derde verrichte werkzaamheden een **gewichtig maatschappelijk belang** voor de Nederlandse gemeente dienen, en
2. de verstrekking **noodzakelijk** is voor de behartiging van het **gerechtvaardigd belang van de derde** en het **belang of de fundamentele rechten en vrijheden van de ingeschrevene** niet aan de verstrekking in de weg staat.

Uit casuïstiek van het EURIEC blijkt dat, ondanks het bestaan van de mogelijkheid, Nederlandse gemeenten een dergelijke bepaling niet hebben opgenomen in hun gemeentelijke verordening. Het EURIEC heeft daarom een handleiding opgesteld aan de hand waarvan Nederlandse gemeenten

³³ Art. 3.5 lid 4 BRP jo. art. 40 Besluit BRP.

³⁴ Art. 37 lid 1 Besluit BRP.

³⁵ Art. 1.3 lid 2 BRP.

³⁶ Art. 3.6 lid 1 onder a jo. lid 2 BRP.

³⁷ Art. 3.9, lid 2 Wet BRP.

³⁸ Art. 3.9, lid 2 Wet BRP.

bovenstaande criteria kunnen doorlopen om de verstrekking van BRP-gegevens aan een buitenlands EU-overheidsorgaan (waaronder Belgische of Duitse gemeenten) op te nemen in hun gemeentelijke verordening.³⁹ Er zijn reeds enkele Nederlandse gemeenten die aan de hand van deze EURIEC-handleiding hun gemeentelijke verordening zullen aanpassen. Dit zal ertoe leiden dat na inwerkingtreding van deze nieuwe gemeentelijke verordeningen, Belgische en Duitse gemeenten deze Nederlandse gemeenten kunnen benaderen met een verzoek om BRP-gegevens.

Welke gegevens?

Het gaat om gegevens van ingeschrevenen ten aanzien van wie het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk is voor het bijhouden van de persoonslijst. In het kader van een verstrekking aan een buitenlands EU-overheidsorgaan belast met de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit/ondermijning kunnen slechts de volgende gegevens worden verstrekt:⁴⁰

- de naam en het geslacht
- de geslachtsnaam van de echtgenoot / geregistreerde partner / eerdere echtgenoot / eerdere geregistreerde partner
- het gebruik door de ingeschrevene van de geslachtsnaam van de echtgenoot / geregistreerde partner / eerdere echtgenoot / eerdere geregistreerde partner
- het adres
- de bijhoudingsgemeente
- de geboortedatum en de datum van overlijden.

Hoe worden de gegevens verstrekt?

De Nederlandse gemeente verstrekt de gegevens uit de BRP schriftelijk aan het verzoekende buitenlandse EU-overheidsorgaan.

Protocolleer-plicht

De Nederlandse gemeente die verantwoordelijk is voor de verstrekking van gegevens houdt gedurende twintig jaren volgend op de verstrekking aan een buitenlands EU-overheidsorgaan aantekening van de verstrekking (protocolleer-plicht).⁴¹ De burger heeft gedurende twintig jaar recht op inzage van de aantekening van de verstrekking aan het buitenlandse EU-overheidsorgaan.⁴²

Ontvangst door buitenlands EU-overheidsorgaan

De verstrekte gegevens komen terecht in een omgeving (een verwerking van persoonsgegevens) van het betreffende buitenlandse EU-overheidsorgaan. Dit overheidsorgaan is de verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG.

Op de verwerking door het ontvangende bestuursorgaan is

vervolgens de AVG en aanvullend de Uitvoeringswet AVG van het betreffende land van toepassing. Dit betekent dat de ontvanger moet voldoen aan de eisen die de AVG en de betreffende Uitvoeringswet AVG stelt ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens. Het gaat dan om eisen zoals een rechtmatige verwerkingsgrondslag, het toetsen van het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel, alsook andere eisen die worden gesteld aan de verwerking van persoonsgegevens.

Ontvangende overheidsorganen dragen er zorg voor dat zij als verwerkingsverantwoordelijke aan de eisen die de AVG stelt ten aanzien van het verwerken van persoonsgegevens voldoen en kunnen dat aantonen. Het EURIEC adviseert de verstreckende Nederlandse gemeente om bij de verstrekking een waarborgingsbrief te voegen. In deze waarborgingsbrief stelt de gemeente voorwaarden voor het verstrekken van BRP-gegevens en geeft een toelichting op de Nederlandse registratie van de verstrekking (de protocolleer-plicht).

Het ontvangende bestuursorgaan is gebonden aan het doelbindingsprincipe uit de AVG.⁴³ Dit betekent dat de ontvangen gegevens niet zomaar doorverstrekt kunnen worden aan andere instanties.

1.4.3 Verstrekking van gegevens uit het bevolkingsregister door andere afdelingen van de Nederlandse gemeente aan (de burgemeester van) een Belgische/Duitse gemeente

Zoals in paragraaf 1.4.1 omschreven kunnen (afdelingen van) Nederlandse overheidsorganen gegevens uit het bevolkingsregister opvragen wanneer zij dit nodig hebben voor de uitoefening van hun taak. De Wet die ziet op de uitwisseling van gegevens uit het bevolkingsregister bevat geen expliciete geheimhoudingsbepaling ten aanzien van deze informatie. Er geldt echter een algemene geheimhoudingsplicht ten aanzien van bestuurlijke gegevens.⁴⁴ Deze geheimhoudingsplicht geldt voor iedereen die betrokken is bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan.⁴⁵ Dit betreft geen absolute geheimhoudingsplicht maar geldt alleen voor informatie waarvan men 'het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden'.⁴⁶ De geheimhoudingsplicht geldt niet wanneer de noodzaak tot mededeling voortvloeit uit de taak van de betreffende instelling/ambtenaar.⁴⁷ Mededeling is noodzakelijk indien dit noodzakelijk is voor een goede vervulling van de bestuurstaak.⁴⁸

Dit sluit aan bij de rechtmatigheidsgrondslagen uit de AVG. Verstrekking van persoonsgegevens is alleen geoorloofd

³⁹ Verwijzing naar handleiding.

⁴⁰ Art. 3.9, lid 4 Wet BRP.

⁴¹ Art. 3.11, lid 1 Wet BRP.

⁴² Art. 3.22, lid 1 Wet BRP.

⁴³ Art. 6 AVG.

⁴⁴ Art. 2:5 Algemene wet bestuursrecht.

⁴⁵ Art. 2:5 lid 1 Awb.

⁴⁶ Art. 2:5 lid 1 Awb.

⁴⁷ Art. 2:5 lid 1 Awb.

⁴⁸ Vakstudie Algemeen Deel, art. 2:5 Awb, aant. 2.4.2.

als dit onder één van de rechtmatigheidsgrondslagen uit de AVG valt. Hieronder valt o.a. een verplichte verstrekking op grond van de wet of een verstrekking die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag.⁴⁹ Er bestaat geen wettelijke verplichting voor gemeentelijke afdelingen tot het verstrekken van persoonsgegevens aan een andere (buitenlandse) gemeente ten behoeve van bestuurlijke aanpak. Hierdoor resteert de mogelijkheid om te verstrekken indien dit noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag. Er zal niet snel sprake zijn van een taak op grond van Europees of Nederlands recht waarvoor het noodzakelijk is om persoonsgegevens te verstrekken aan een buitenlandse gemeente in het kader van bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Daarnaast moet het doelbindingsprincipe uit de AVG in acht worden genomen.⁵⁰ Het doelbindingsprincipe staat in beginsel geen ander gebruik toe dan waarvoor de Nederlandse verstrekende afdeling de gegevens heeft verzameld. Om toch over te gaan tot verstrekking voor een ander doel moet kritisch worden bekeken of het doel van de ontvangende instantie verenigbaar is met het doel van de verstrekende instantie.⁵¹

Wanneer een Nederlandse gemeente dus geen bepaling in de gemeentelijke verordening heeft opgenomen (zoals omschreven in paragraaf 1.4.2) waarin wordt voorzien in de verstrekking aan buitenlandse EU-overheidsorganen, kunnen de gegevens niet alsnog worden verkregen door de gegevens dan maar op te vragen bij een andere afdeling van de gemeente. In de praktijk zal het doorgaans niet mogelijk zijn voor overige afdelingen van de gemeente om de gegevens uit het bevolkingsregister door te verstrekken aan een buitenlandse gemeente.

49 Art. 6 lid 1 onder c en e AVG.

50 Art. 6 lid 4 AVG.

51 Art. 6 lid 4 onder a-e AVG.

2 Praktische gevolgen

Het EURIEC heeft de gevolgen van deze juridische situatie voor de praktijk van de grensoverschrijdende samenwerking, ook in de praktijk kunnen vaststellen.

In België is de toegang tot de gegevens uit het Rijksregister en de gemeentelijke bevolkingsregisters streng gereguleerd door wettelijke en reglementaire normen.⁵² Overheden kunnen enkel toegang verkrijgen tot gegevens uit het Rijksregister en de bevolkingsregisters indien dit door of krachtens de wet voorgeschreven of toegestaan is. Momenteel bestaat er geen wettelijk kader die buitenlandse gemeenten en andere overheden toegang geeft tot deze databases. In de praktijk blijkt dit erg nadelig te zijn voor de grensoverschrijdende bestuurlijke aanpak. Bestuurlijke boetes uit Nederland of Duitsland moet immers soms betekend worden aan de betrokkene, indien de betrokkene recent verhuisde naar België dan kan de buitenlandse gemeente echter niet achterhalen op welk adres de bestuurlijke boete betekend moet worden. Daarnaast zorgt het gebrek aan toegang tot deze gegevens er ook voor dat buitenlandse gemeenten niet of onvoldoende gebruik kunnen maken van semi-openbare databases. Om toegang te krijgen tot bepaalde toepassingen van het bedrijfsregister (Kruispuntbank Ondernemingen) is bijvoorbeeld het rijksregisternummer van de betrokkene nodig. Doordat buitenlandse gemeenten geen toegang hebben tot het rijksregisternummer, kunnen ze geen gebruik maken van de zoekfunctie die het mogelijk maakt om een lijst te krijgen van alle ondernemingen waar een subject bij betrokken is. Het EURIEC adviseert daarom buitenlandse gemeenten om indien een Belgische onderdaan een vergunning in hun gemeente aanvraagt, om aan de aanvrager een uittreksel uit het bevolkingsregister te vragen. Op die manier kan de buitenlandse gemeente bepaalde informatie verkrijgen zoals het rijksregisternummer.

Wat de in Duitsland gevraagde bevolkingsgegevens betreft, lijkt de uitwisseling in het algemeen mogelijk. Op die manier zouden de Belgische en Nederlandse gemeenten kunnen worden bijgestaan bij de verificatie van de gemelde verblijfplaats van individuele personen door de Duitse inschrijvingsinstanties.

Deze uitwisseling kan bijdragen tot de bestrijding van de wijdverbreide praktijk onder misdadigers om regelmatig van verblijfplaats te veranderen, zelfs over de grenzen heen, ten einde hun activiteiten te verbergen.

Ook in Nederland is het mogelijk om als buitenlands bestuursorgaan informatie uit de basisregistratie te verkrijgen. Er is echter een duidelijk onderscheid gemaakt in de uitwisseling tussen binnenlandse gemeenten of de uitwisseling over de grens. Waar de uitwisseling tussen binnenlandse gemeenten bij wet is geregeld valt de uitwisseling met buitenlandse gemeenten onder de restcategorie 'verstrekking aan derden'. Dit betekent dat gemeenten zelf actie moeten ondernemen om de grensoverschrijdende verstrekking van gegevens uit de basisregistratie mogelijk te maken. Uit de casuïstiek van het EURIEC blijkt dat gemeenten een dergelijke bepaling doorgaans niet hebben opgenomen in de gemeentelijke verordening waardoor de verstrekking in de praktijk niet mogelijk is. Om in de praktijk gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden zullen gemeenten dus eerst hun gemeentelijke verordening moeten aanpassen. Dit zorgt ervoor dat er onderscheid kan ontstaan tussen de verschillende gemeenten. Wanneer de ene gemeente deze mogelijkheid wel heeft opgenomen in de gemeentelijke verordening en de andere gemeente niet kan een buitenlandse gemeente wél in de ene maar niet in de andere gemeente terecht met haar verzoek om informatie.

⁵² Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen.

3 Conclusie

Het recht betreffende de verstrekking van gegevens uit bevolkingsregisters is een juridische aangelegenheid die slechts in kleine mate is geharmoniseerd via de gemeenschappelijke gegevensbeschermingswetgeving van de Algemene verordening gegevensbescherming. De nationale staten beschikken dus over speelruimte voor hun eigen samenwerkingsverbanden. Totnogtoe leidde dit echter in geen enkel land tot een expliciete regeling voor de grensoverschrijdende verstrekking ten behoeve van de administratieve aanpak van de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit.

Waar het in een nationale context heel vanzelfsprekend is dat bestuursorganen onderling informatie uit de basisregistratie uitwisselen, is dit in een grensoverschrijdende context niet het geval. Wanneer het gaat om politiesamenwerking zijn er reeds grensoverschrijdende mogelijkheden om informatie uit de basisregistratie met elkaar uit te wisselen. Dit beperkt zich echter tot uitwisseling voor politionele doeleinden. Een Europese regeling waarin een dergelijke uitwisseling ook voor andere overheidsinstanties wordt geregeld verdient zeker aanbeveling. Daarnaast kunnen ook op nationaal niveau stappen worden gezet om de grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens uit de basisregistratie te vergemakkelijken. Zo kan in Nederland en België worden overwogen om verstrekking aan buitenlandse overheidsorganen bij wet/machtiging toe te staan. In Duitsland laat een ruime interpretatie van de wet inzake gegevensbescherming dan weer toe om gegevens uit het bevolkingsregister uit te wisselen met buitenlandse gemeenten. De Duitse autoriteiten zijn zich niet altijd bewust van deze mogelijkheid, daarom tracht het EURIEC deze zienswijze verder uit te dragen naar andere Duitse gemeenten zodat de bepaling in heel Duitsland uniform toegepast kan worden.

© 2022, EURIEC

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

E: euriec.rik.limburg@politie.nl

T: 088 – 1687380

W: euriec.eu

P: Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht